

Nr. 7. September 2003

57. Færdselsloven - Hastighed - Afstand til forankørende - Frakendelse
 58. Frister - "Uden ophold" - Indbringelse efter hjemvisning
 59. Manddrab - Strafnedsættelse - Familieforhold - Lukkede døre
 60. Fredskrænkelser - Pressen - TV-udsendelse - Forsæt - Samtykke - Erstatning
 61. Politiets samarbejde med pressen - Cirkulæreskrivelse
 62. Udlevering - Varetægtsfængsling - Asyl - Menneskerettigheder
 63. Beviser - Aflytning - Tilfældighedsfund
 64. Færdselsloven - Kørsel uden kørekort - Gentagelsesvirkning - Reststraf
 65. Narkotika - Ægtefæller - Medvirken - Politisager - Procesbevilling - Stort og småt
 66. Vidner - Frihedsberøvelse - Besøgs- og brevkontrol
 67. Udvisning - Ny påstand i ankeinstansen - Afvisning
 68. Salær - Rejseomkostninger
 69. Beviser - Psykologerklæring - Domme, der ikke er retskraftige
 70. Unge lovovertrædere - Kommunens ansvar - Handleplaner
- Konfliktråd - Afsluttende evaluering
Pressenævnet, Årsberetning 2002

LANDSFORENINGEN AF BESKIKKEDE ADVOKATER

Landsforeningens bestyrelse:

Niels Forsby
formand, København

Steen Bech
næstformand, København

Sven-Erik Poulsen
København

Michael Abel
Holbæk

Anne-Birgitte Bjerre-Olsen
Odense

Hans Kjellund
Århus

Mona Martens
Aalborg

Henrik Thorstholm
Skjern

Ansvarshavende redaktør:

Elsebeth Rasmussen

Oplagstal: **1100**

Formandens adresse:

Nansensgade 45 A, 1366 København K

Telefon 33 36 90 10
Fax 33 93 66 81

Salærer - Højesteretskendelser

Opmærksomheden henledes på, at Højesteret har truffet en række afgørelser om honorering af forsvarere, som nu er bragt i Ugeskriftet. Dels afgørelsen om forsvarerens tilstedeværelse samt honoreringen heraf under domsforhandlingen i sager med flere tiltalte, der har været gengivet tidligere som Lf.Medd. 44/2003, men nu findes som UfR 2003.1736 H.

På samme side i Ugeskriftet har Højesteret fastslået, at kilometerpenge for kørsel i egen bil skal tilkendes efter statens høje takst, der i 2002 var 2,84 kr./km. Kørselsgodtgørelsen skal tillægges moms.

I UfR 2003.1737 er det fastslået, at rejseudgifter i RPL § 741, stk. 1 omfatter såvel rejse som ophold, herunder fortæringsudgifter svarende til Finansministeriets time- og dagpengecirkulære.

På samme side er det i særskilt kendelse fastslået, at parkeringsudgifter også er omfattet af udtrykket rejseudgifter, og endelig har Højesteret, stadig på samme side, truffet en yderligere afgørelse om forsvarerens tilstedeværelse og honorering i sager med flere tiltalte.

Færdselsloven - Hastighed - Afstand til forankørende - Frakendelse

Færdselslovens § 15

T havde over en strækning på 800 m på motorvej holdt en hastighed på ca. 120 km/t og en afstand til forankørende på 8-10 m. Dømt i byretten, dog uden betinget frakendelse. Landsretten stadfæstede, dissens for frakendelse.

Ø.L. 17. afd. a.s. S-3866-01, 10/3 2003

T var tiltalt for overtrædelse af færdselslovens § 15, stk. 3, ved om eftermiddagen på motorvej over en strækning på 800 m at have undladt at afpasse afstanden til en forankørende bil, således at der var fare for påkørsel.

T havde derudover glemt sit kørekort, jfr. FL § 56.

Der var påstand om betinget frakendelse.

T erkendte at have kørt for tæt på en forankørende, men protesterede mod påstanden om frakendelse.

Byretten bemærkede:

"Ved tiltaltes erkendelse i forbindelse med den af vidnet politiassistent P afgivne forklaring lægges det til grund, at tiltalte over en strækning på ca. 800 meter holdt en afstand til den forankørende på 8-10 m, mens hun kørte ca. 120 km/t. Retten finder det derfor bevist, at tiltalte har overtrådt færdselslovens § 15, stk. 3.

Straffen fastsættes til en bøde på 500 kr., jf. færdselslovens § 118, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 2, jf. § 15, stk. 3.

Forvandlingsstraffen er fængsel i 4 dage.

Retten finder imidlertid på grundlag af det, der er oplyst om færdselssituationen, og som illustreres af providaoptagelsen, at tiltaltes kørsel ikke herved har haft en sådan grov eller farlig karakter, at hun har tilsidesat væsentlige hensyn til færdselssikkerheden.

Tiltalte frifindes derfor for påstanden om betinget førerretsfrakendelse."

Anklagemyndigheden ankede med påstand om domfældelse efter anklageskriftet samt skærpelse. T påstod stadfæstelse.

Der blev i landsretten afspillet en videooptagelse, ligesom politiassistent P afgav supplerende forklaring (ikke gengivet i dommen).

Landsretten udtalte:

"1 voterende finder, at tiltalte ved sin kørsel over en strækning på 800 m har tilsidesat væsentlige hensyn for færdselssikkerheden, og vil derfor frakende hende førerretten betinget.

2 voterende tiltræder af de grunde, byretten har anført, at der ikke er sket førerretsfrakendelse.

Efter udfaldet af stemmeafgivningen, og således som sagen er procederet for landsretten, stadfæster landsretten dommen."

- oo0oo -

Forsvareren tilføjer bl.a. om den afspillede video, at "videoen viser en helt almindelig og dagligdags situation, nemlig at man som bilist i en overhalingsbane kører hurtigere end andre i overhalingsbanen og derved nærmer sig den forankørende, og over en kort strækning, mens den forankørende får taget sig sammen til at trække ind til højre, kommer ret tæt på for derefter straks at køre forbi, når den forankørende er trukket ind."

Redaktøren henviser til oversigtsartikel i Lf.Medd. 11/2001, hæfte 2 side 35 ff og 56.

Landsforeningens Meddelelse 58/2003

Frister - "Uden ophold" - Indbringelse efter hjemvisning

RPL § 961, stk. 1

Efter at Vestre Landsret havde ophævet en dom, da en erklæring fra Det Veterinære Sundhedsråd ikke burde have indgået i bevisførelsen, gik der 4 uger og 1 dag, før sagen på ny blev indbragt for retten. Både byretten og landsretten nåede til, at det opfyldte betingelsen i RPL § 961, stk. 1 om "uden ophold".

V.L. 4. afd. S-3271-02, 12/3 2003

Den ophævede dom er trykt i UfR 2002.168 og drejede sig om overtrædelse af dyreværnsloven. Ved dom af 3/10 2001 ophævede Vestre Landsret byrettens dom og hjemviste sagen til fornyet behandling ved byretten, da en udtalelse fra Det Veterinære Sundhedsråd ikke burde være indgået i bevisførelsen.

Byretten behandlede forlods spørgsmålet om, hvorvidt sagen var for sent indbragt. Det fremgik, at landsrettens retsbog af 3/10 2001 var modtaget af statsadvokaten den 9/10 2001, mens selve dommen var modtaget den 12/10 2001. Politimesteren modtog sagen til videre foranstaltning den 15/10 2001, og ved brev af den 18/10 2001 meddelte byretten anklagemyndigheden og forsvareren, at retten agtede at indkalde til et særligt forberedende retsmøde. Retten bad anklagemyndigheden om at indbringe sagen på ny.

I brev af 25/10 2001 protesterede forsvareren mod, at en erklæring fra en kredsdyrlæge blev benyttet som bevis i sagen, og anmodede om at få oplyst konkrete spørgsmål om tiltalen.

Ved fremsendelsesbrev af 31/10 2001 fremsendte anklagemyndigheden sagen på ny til retten og tog samtidig stilling til de af forsvareren rejste spørgsmål.

Retsmøde i sagen blev afholdt den 1/11 2001, hvor anklagemyndigheden fremlagde nyt anklageskrift, bevisfortegnelse samt omslag.

Forsvareren gjorde bl.a. gældende, at fristen måtte forstås som få dage, og i hvert fald inden for den normale ankefrist.

Rettens initiativ var ingen undskyldning for, at sagen ikke var indbragt i løbet af få dage.

Subsidiært gjorde forsvareren gældende, at sagen nu var forældet, idet der var gået mere end 2 år fra gerningstidspunktet frem til landsrettens afgørelse. Forældelsesfristen havde været suspenderet ved sagens første indbringelse, men forældelse var indtrådt, fordi sagen ikke omgående blev indbragt på ny.

Anklagemyndigheden fastholdt, at fristen i RPL § 961 var overholdt. Det var ikke her angivet, at man talte om få dage. Det var en sag med omfattende bevisførelse, og der skulle udarbejdes ny bevisfortegnelse og vurderes, om sagen atter skulle forelægges for Det Veterinære Sundhedsråd. Forløbet skulle endvidere ses i lyset af, at byretten den 18/10 2001 havde foretaget skridt til et forberedende retsmøde.

Sagen skulle i alle tilfælde indbringes. Der var ikke nogen kobling til reglerne om anke. Der var ikke tale om forældelse (kort referat, ER).

Byretten fandt, at en vurdering af, om indbringelsen var sket rettidigt, var en skøns-mæssig vurdering, og fortsatte:

"Efter det oplyste om sagens forløb i forlængelse af Vestre Landsrets hjemvisnings-dom af 3. oktober 2001 finder retten ikke, at der er grundlag for at statuere, at sagen er indbragt for sent. Der er herved lagt vægt på, at der under hensyn til sagens karakter bør gives anklagemyndigheden en rimelig mulighed for at gennemgå ankesagen og herefter tage stilling til, hvorledes bevisførelsen i den fornyede behandling skal tilrettelægges. Der er videre taget hensyn til, at retten i forløbet har meddelt, at der ville blive indkaldt til et forberedende retsmøde, og at forsvareren herefter er fremkommet med bemærkninger og opfordringer til anklageren i relation til sagens fornyede behandling."

Der var ikke tale om forældelse, idet forfølgelsen ikke var standset.

Herefter blev sagen fremmet til realitetsbehandling.

Afgørelsen blev kæret, og landsretten udtalte:

"Kæremålet drejer sig bl.a. om, hvorvidt sagen skal afvises som for sent indbragt for retten, jf. retsplejelovens § 961, stk. 1. Da dette spørgsmål har væsentlig betydning for behandlingen af sagen, findes retsplejelovens § 968, stk. 2, ikke at være til hinder for, at landsretten påkender spørgsmålet.

Det tiltrædes, at retsplejelovens § 961, stk. 1, eller principperne heri, må antages at finde anvendelse i den foreliggende situation.

Bestemmelsen i retsplejelovens § 961, stk. 1, forudsætter efter sit indhold, at anklagemyndigheden skal tage stilling til, om tiltalen skal frafalde eller opretholdes, og derefter skal indbringe sagen for retten på ny uden ophold. Virkningerne af en for sen indbringelse er ikke fastlagt i loven. Der må derfor gives anklagemyndigheden rimelig tid til at vurdere, om tiltalen skal opretholdes, inden pligten til uden ophold at indbringe sagen for retten indtræder.

I den foreliggende sag er hjemvisningen sket, fordi en udtalelse fra Det Veterinære Sundhedsråd ikke burde være indgået i sagens bevismateriale. Anklagemyndigheden havde således anledning til en nærmere vurdering af, om tiltalen skulle opretholdes. Sagen blev på ny indbragt for retten den 1. november 2001, 4 uger efter landsrettens

hjemvisningsdom og samtidig med, at der i byretten blev afholdt et særligt forberedende retsmøde til tilrettelæggelse af sagens videre behandling. Under de foreliggende omstændigheder er der ikke grundlag for at fastslå, at sagen er indbragt for sent. Påstanden om afvisning, der blev fremsat første gang den 11. november 2002, tages derfor ikke til følge.

Af de grunde, som byretten har anført, tiltrædes det, at der ikke er indtrådt forældelse.

Landsretten stadfæster derfor byrettens kendelse."

- 00000 -

Forsvareren søgte om procesbevilling, men fik afslag.

Redaktøren henviser til en tidligere afgørelse i Lf.Medd. 13/1996, hvor en sag blev afvist, da der gik fra den 18/4 til 6/6, før sagen blev indbragt på ny.

Landsforeningens Meddelelse 59/2003

Manddrab - Strafnedsættelse - Familieforhold - Lukkede døre

Straffelovens § 29, § 85 og § 237

T på 29 år dømt for skuddrab på sin far F. Han var omfattet af straffelovens § 69 og sandsynligvis under indflydelse af amfetamin. Retten fastsatte straffen med henvisning til § 85 til fængsel i 8 år "under hensyn til oplysningen om situationen og kampen mellem tiltalte og F, sammenholdt med beskrivelsen af T og F's indbyrdes meget belastede forhold." Sagen blev trods pressens protest behandlet delvist for lukkede døre.

Retten i Helsingør nr. 1. 00598/03, 3/6 2003

T på 29 år var under en tilståelsessag tiltalt for manddrab, ved i maj 2001 på faderens bopæl at have dræbt denne, der efter forudgående kamp sad på en stol, idet T affyrede dels en pistol, dels et haglgevær mod F's hoved, således at kraniekuplen sprængtes, og F afgik ved døden.

Mod pressens protest blev dørene lukket "under hensyn til sagens oplysning", jfr. RPL § 29, stk. 2, nr. 3, indtil der blev rejst tiltale i sagen, idet T's forklaring foregik for lukkede døre efter dennes anmodning.

Først da anklageren rejste tiltale i overensstemmelse med tilståelsen, blev dørene åbnet.¹⁾

Retten afkrævede anklagemyndigheden en redegørelse for, hvad der var passeret under den langvarige varetægtsfængsling, idet T var blevet frihedsberøvet samme dag, som drabet fandt sted.

Først havde T ikke ønsket at udtale sig, hvilket stillede store krav til efterforskningen. Så havde sagen været frem og tilbage fra statsadvokaten, idet T havde skiftet standpunkt undervejs om, hvorvidt han ville udtale sig. Så skete der forsvarerskifte, således at det indenretlige forhør måtte udsættes. Der havde været to indenretlige forhør, hvor berammelsestiden havde været forholdsvis lang. Det skyldtes ikke forhold hos anklagemyndigheden, at der nu havde været varetægtsfængslet i 2 år og 3 uger.

Retslægerrådet havde bl.a. udtalt, at T ikke var sindssyg, der forelå heller ikke abnorm rustilstand, men T, der tidligere havde haft kontakt med psykiatrien, blev beskrevet som forstyrret, herunder præget af mistænksomhed, følelsesmæssig afblegning og med tilbøjelighed til at overvurdere sine egne evner og til at lægge skyld og ansvar ud i omgivelserne.

Han var sandsynligvis under påvirkning af amfetamin på gerningstidspunktet. Han var omfattet af straffelovens § 69, men man kunne ikke pege på foranstaltninger efter § 68. Man anbefalede, at eventuel afsoning blev påbegyndt i Herstedvester.

Retten udtalte bl.a.:

"Under hensyn til oplysninger om situationen og kampen mellem tiltalte og F før drabet sammenholdt med beskrivelsen af tiltalte og faderens indbyrdes meget belastede forhold mener retten, at bestemmelsen i straffelovens § 85 skal bringes i anvendelse ved strafudmålingen.

Uanset at den lange varetægtsfængsling af tiltalte må anses som kritisabel, mener retten dog ikke, at den lange varetægtsfængsling i sig selv kan begrunde yderligere strafnedsættelse.

Straffen fastsættes efter straffelovens § 237, jf. § 85 til fængsel i 8 år."

T blev frataget arveretten.

¹⁾ T's forklaring gengives derfor ikke i referatet. Han vedstod en tidligere forklaring til retsbogen fra oktober 2002, hvor han havde afgivet en lang og detaljeret forklaring om optakten til drabet og selve drabet.

Af salærfastsættelsen fremgår, at han undervejs havde haft 4 forsvarere i sagen.

Landsforeningens Meddelelse 60/2003

Fredskrænkelser - Pressen - TV-udsendelse - Forsæt - Samtykke - Erstatning

Straffelovens § 264 a, erstatningsansvarsloven § 26

I forbindelse med TV-udsendelsen "Historier fra en politistation" blev en anholdt person A, der havde sagt nej til at blive filmet forfra, på stationen filmet bagfra og siden genkendt af bekendte. Retten fandt ikke, at der forelå forsæt til krænkelse af A, men lagde til grund, at denne havde betinget sit samtykke til optagelse af, at han ikke måtte kunne genkendes. Da betingelsen ikke blev opfyldt, blev den sagsøgte journalist J dømt til at betale en godtgørelse på 15.000 kr. til A.

Retten i Gladsaxe BS 1-192/2001, 16/6 2003

I 2000/2001 sendte Danmarks Radio en serie kaldet "Historier fra en politistation", produceret af journalist J, der havde fået en mundtlig tilladelse hertil af Politidirektøren, efter at det var præciseret, at der skulle foreligge samtykke fra de personer, der blev filmet på ikke frit tilgængeligt område. Det blev ligeledes tilkendegivet, at politiet også havde et selvstændigt ansvar for, at der ikke skete en uberettiget optagelse af personer eller uberettiget videregivet oplysninger vedr. private.

Sagsøgeren A var blevet gengivet i tre indslag og fik siden fri proces til at påstå J straffet bl.a. for overtrædelse af straffelovens § 264 a, betale godtgørelse på 100.000 kr. og ophøre med at udsende de pågældende indslag.

J påstod frifindelse, idet han gjorde gældende, at A havde samtykket i at blive filmet på betingelse af, at han ikke kunne genkendes.

A bestred at have givet samtykke.

A var først blevet fotograferet på Vesterbro Torv, men således at han ikke kunne genkendes. Han var dernæst blevet fotograferet under indtransporten på politistationen, men havde her trukket sin hætte over hovedet og snøret den til, således at han ikke visuelt kunne genkendes. Det var tvivlsomt, om han kunne genkendes på stemmen.

Sidste indslag var i et lokale på Station 1, hvor også flere betjente var til stede. Her var A fotograferet skråt bagfra og kunne genkendes.

Det fremgik af bevisførelsen i den 14 sider lange dom, at A gjorde gældende, at han ved alle tre lejligheder havde protesteret mod at blive filmet. På stationen var han blevet beroliget med, at optagelsen skulle bruges til undervisning.

Da udsendelserne blev sendt, blev han genkendt af flere af sine bekendte. Som følge af, at han var blevet udstillet som misbruger, trods at han var stoppet hermed i 1999 kort efter optagelserne, ophørte han med sit arbejde, idet der blev snakket om ham.

J forklarede bl.a., at han til sine udsendelser altid sørgede for samtykke. Han havde talt til A på Vesterbro Torv, men ikke fået svar. A virkede utryg.

J spurgte ham derpå, om de måtte filme ham bagfra, så han ikke kunne genkendes, hvortil A nikkede og svarede ja. Denne sekvens var ikke blevet optaget, fordi teknikken ikke var klar. J havde ikke sagt noget om undervisning og havde heller ikke hørt andre sige det.

Han bekræftede, at A havde trukket hættten ned over ansigtet under indtransporten. Inde på stationen gav J fotografen besked om, at denne måtte filme bagfra. A protesterede ikke.

J havde hverken under optagelserne eller efter udsendelserne fået kritik af politiet.

En række vidner, herunder politifolk, havde ikke hørt, at A havde protesteret mod optagelserne, eller at A skulle have fået at vide, at optagelserne var til undervisningsbrug. En af politiassistentene havde ikke sporet nogen reaktion fra A ude på torvet. Vidnet havde hørt A sige, at han ikke ville have, at Danmarks Radio fulgte med ind i venterummet, hvor han skulle tage tøjet af. Ellers havde vidnet ikke hørt protester.

Fotografen og lydmanden kunne ikke huske, at A protesterede mod optagelsen. Det var ikke blevet sagt, at optagelserne var til undervisningsbrug.

En række bekendte bekræftede, at de havde genkendt A i udsendelsen og havde givet A besked herom, hvilket ikke gjorde A glad.

Parternes anbringender refereres ikke, men kan findes i dommen side 11 - 14. J gjorde bl.a. opmærksom på, at ophavsretten til filmen tilhørte Danmarks Radio, hvorfor J ikke var rådig over spørgsmålet om genudsendelse.

Byretten udtalte:

"Det fremgår af sagsøgtes forklaring, at han ikke nærede noget ønske om at krænke sagsøgeren. Såvel medarbejderne som politiassistenterne har ved deres vidneforklaring understøttet dette. Der foreligger således ikke det til straf efter straffelovens § 19 krævede forsæt. Sagsøgte frifindes derfor for sagsøgerens første påstand.

Det anses for godtgjort ved sagsøgtes forklaring og ved sagsøgerens adfærd, at denne betingede sit samtykke til optagelse af, at han ikke måtte kunne genkendes. Det findes af forklaringerne fra vidnerne B, C, D og E godtgjort, at betingelsen ikke blev opfyldt. Vidnerne kan ikke betragtes som nærtstående til sagsøgeren. Det bemærkes, at den omstændighed, at det fremgår af vidnerne B og C's forklaring, at disse vidner har talt med sagsøgeren efterfølgende, ikke medfører tvivl om, at deres forklaring om at have genkendt sagsøgeren er korrekt. Sagsøgerens betingelse for samtykket blev således ikke opfyldt, og sagsøgte tilpligtes derfor at betale en godtgørelse efter Erstatningsansvarslovens § 26. Godtgørelsen fastsættes til 15.000 kr.

Da sagsøgte ikke er rådig over udsendelsen, frifindes han for sagsøgerens tredje påstand.

Efter sagens udfald skal ingen af parterne betale sagsomkostninger til den anden part eller til statskassen."

Landsforeningens Meddelelse 61/2003

Politiets samarbejde med pressen - Cirkulæreskrivelse

Straffelovens § 264 d

Justitsministeriet har gennem mange år haft overvejelser om at fastsætte nærmere regler om politiets samarbejde med pressen. Det har ved tidligere lejligheder stødt på modstand hos "den fjerde magt", der foretrækker kræfternes frie spil. Imidlertid har netop TV-udsendelser, hvor journalister og fotografer har fået lejlighed til at følge politiets arbejde, givet anledning til klager, hvorfor Justitsministeriets Civil- og Politiafdeling efter forudgående kontakt med en række forskellige medier samt Advokatrådet og Landsforeningen ved en cirkulæreskrivelse af 27.06.2003 (2001-110-0006) har præciseret bl.a., at politiet er omfattet af lovgivningens almindelige regler om tavshedspligt, jfr. eksempelvis straffelovens § 152 og § 264 d.

Under pkt. 4.1 gennemgås det særlige samarbejde mellem politiet og pressen. I pkt. 4.3 siges det:

"Det vil - på grund af reglerne om tavshedspligt m.v. - i en række tilfælde være en afgørende forudsætning, at der forudgående er givet samtykke fra de berørte enkeltpersoner. Det gælder f.eks. i tilfælde, hvor pressen i forbindelse med ophold på den pågældende politistation ønsker adgang til at optage billeder af personer, der er anholdt, eller som i øvrigt er i en situation, der tilsiger, at deres forhold ikke uden videre blottlægges for pressen. Det gælder også bl.a. i tilfælde, hvor der - helt undtagelsesvis - måtte opstå spørgsmål om at lade pressen være til stede under gennemførelse af politiforretninger i private hjem."

Det påpeges i senere punkter, at gyldigt samtykke ikke kan gives af påvirkede personer, at samtykket skal indhentes på et sprog, som den pågældende forstår, og at et eventuelt samtykke til enhver tid vil kunne tilbagekaldes med den virkning, at politiet må afbryde samarbejdet.

Det må iflg. Justitsministeriet overvejes, om der ved de særlige samarbejder bør indgås en skriftlig aftale mellem politiet og pressen.

Landsforeningens Meddelelse 62/2003

Udlevering - Varetægtsfængsling - Asyl - Menneskerettigheder

Udleveringslovens § 5, § 6 og § 19, retsplejelovens § 762, EMK art. 3

En tyrker T blev i 1991 i Tyrkiet idømt fængsel i 8 år og 4 måneder for aktivt medlemskab af PKK. Efter dommen flygtede han via Sverige til Tyskland, hvor han i 1995 fik politisk asyl og i 2000 konventionspas. Han blev antruffet i Danmark, hvor han bl.a. havde besøgt en søster. Da politiet fandt ud af, at han via Interpol fortsat var eftersøgt af de tyrkiske myndigheder, begærede man ham varetægtsfængslet i afventen af udleveringsbegæring. Byretten fængslede. Landsretten løslod.

Ø.L. 14. afd. kære nr. S-2135-03, 23/6 2003

Der henvises til sagsfremstillingen ovenfor i resuméet. Under grundlovsforhøret oplyste anklageren, at den tyrkiske afdeling af Interpol havde udstedt anmodning om fængsling. Forældelsesfristen udløb først i 2011.

T forklarede som ovenfor i resuméet. Han havde i Tyrkiet været varetægtsfængslet i 4-5 måneder. I denne periode erkendte han sigtelsen, men kun under tortur. Han flygtede efter at være blevet løsladt af appelretten og var ikke til stede, da dommen blev afsagt af en særlig sikkerhedsdomstol, bl.a. med medlemmer fra militæret.

Den Europæiske Menneskeretsdomstol havde flere gange underkendt domme fra den pgl. domstol.

I Tyskland var han i 1994 blevet idømt 11 års fængsel på grund af sit medlemskab af PKK. Han blev prøveløsladt i 1999 og havde fået udstedt konventionspas gældende til alle lande bortset fra Tyrkiet i 2000. Han var profileret som kurder i Tyskland.

Anklagemyndigheden begærede ham varetægtsfængslet i 27 dage efter udleveringslovens § 19, jfr. RPL § 762, stk. 1, nr. 1. De tyrkiske myndigheder havde ikke nået at svare på, om de ønskede ham udleveret.

Forsvareren protesterede, bl.a. under henvisning til EMK art. 3 på grund af risikoen for tortur eller nedværdigende behandling. Det måtte lægges til grund, at T's forklaring var korrekt. Der verserede således en udleveringssag i Tyskland, uden at de tyske myndigheder havde taget initiativ til afhøring eller varetægtsfængsling af T, ligesom han jo havde fået politisk asyl. Betingelsen i § 19 var således ikke opfyldt.

Byretten afsagde sålydende

"K E N D E L S E:

På det foreliggende grundlag, hvor anholdte er flygtet fra Tyrkiet med det formål at unddrage sig afsoning af en dom på fængsel i 8 år og 4 måneder, er det antageliggjort, at betingelserne for udlevering foreligger. Endvidere findes betingelsen for varetægtsfængsling i retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1, opfyldt uanset det oplyste om anholdtes familie i Danmark.

Herefter, og idet de af forsvareren anførte grunde ikke kan føre til noget andet resultat, tages anklagemyndighedens begæring om varetægtsfængsling til følge."

Fristen blev sat til 27 dage. T kærede til landsretten med kæreskrifter, hvor der blev redegjort nærmere for dommen i Tyrkiet, og at T i juli 2002 i Tyskland blev begæret udleveret efter at have ytret sig i den offentlige debat. Der blev henvist til udleveringslovens § 5 og § 6, EMK art. 3 samt baggrundsmateriale vedr. forholdene i Tyrkiet. Fremstillingen med anmodning om fængsling var besluttet af det danske politi uden nogen form for konsultation, eksempelvis med Justitsministeriet.

Anklagemyndigheden fandt, at betingelserne i § 19 var opfyldt. Sagen befandt sig på "det ganske indledende stadie". T's oplysninger skulle efterprøves. De tyrkiske myndigheder havde en frist på 30 dage til at underbygge en udleveringsbegæring.

Forsvareren replicerede, at man ikke skulle varetægtsfængsle pr. automatik, når der forelå en begæring fra de tyrkiske myndigheder. At sagen var politisk, var underbygget af, at T havde fået politisk asyl i Tyskland.

Landsretten udtalte:

"Forsvareren har bl.a. henvist til, at T i august 1991 i Tyrkiet blev idømt fængsel i 8 år og 4 måneder for aktivt medlemskab af PKK. Efter dommen flygtede han via Sverige til Tyskland, hvor han i 1995 fik politisk asyl. I år 2000 fik han udstedt konventionspas gældende til alle lande undtagen Tyrkiet. Forsvareren har især gjort gældende, at udlevering af T til Tyrkiet vil stride mod udleveringslovens §§ 5 og 6, hvilket er bevist ved det forhold, at T som anført har fået politisk asyl i Tyskland. Udlevering vil endvidere være i strid med EMRK art. 3. Da det således må anses for udelukket, at T kan udleveres til Tyrkiet, er betingelserne for varetægtsfængsling ikke opfyldt.

Anklagemyndigheden har anført, at formålet med fængslingen må være at afvente en anmodning om udlevering fra de tyrkiske myndigheder, hvorefter sagen skal vurderes af Justitsministeriet. Sagen befinder sig således på et ganske indledende stadie.

Landsrettens bemærkninger:

Særlig henset til, at T er meddelt asyl i Tyskland og har fået udstedt konventionspas gældende til alle lande undtagen Tyrkiet, findes det ikke antageliggjort, at dommen fra 1991 kan begrunde udlevering til Tyrkiet. Herefter er betingelserne for varetægtsfængsling i medfør af udleveringslovens § 19 ikke opfyldt, hvorfor

b e s t e m m e s:

T løslades."

- 00000 -

Forsvareren tilføjer:

"Jeg påtager mig ikke længere asylsager, men er i forbindelse med en sådan sag ikke ked af den ballast, jeg har fra min tidligere beskæftigelse med sådanne."

- 00000 -

Redaktøren henviser til andre udleveringssager, bl.a. Lf.Medd. 53/2000 (Italien) og en ældre sag fra dengang, hvor det var nemmere at kende forskel på terrorister og frihedskæmpere, Lf.Medd. 6/1992.

Vedr. udlevering til Norge se Lf.Medd. 36/1989 og 64/1995.

Beviser - Aflytninger - Tilfældighedsfund

Retsplejelovens § 789

Aflytningsmateriale opnået i forbindelse med mistanke om groft tyveri, straffelovens § 286, kunne ikke i en anden sag anvendes mod en hæler, henset til, at man i den oprindelige sag ikke fandt beviser for § 286, men alene for overtrædelse af straffelovens § 290, stk. 1, til dels jfr. § 21, og § 285, stk. 1, jfr. § 276.

Retten i Tåstrup SS 724/2003, 25/6 2003

Under en sag, hvor T var tiltalt for hæleri, § 290, stk. 2, jfr. stk. 1, respektive forsøg herpå, § 21, ved at skjule, opbevare eller hjælpe med afhændelse af koster til et samlet beløb af ikke under 150.000 kr., herunder 8 bærbare computere modtaget fra A, begærede anklagemyndigheden tilladelse til at afspille telefonsamtaler.

Forsvareren bemærkede, at aflytningstilladelsen var givet, fordi A var mistænkt for straffelovens § 286. Han var imidlertid kun dømt for straffelovens § 285. Derfor havde betingelserne for aflytningen ikke været til stede, og aflytningen kunne ikke bruges som bevis i sagen mod A, og slet ikke i nærværende sag.

Anklagemyndigheden anførte, at aflytningerne var lovligt indhentet. Det var ligegyldigt, hvad A var dømt for.

Som grundlag for tilladelse til afspilning henviste anklageren til RPL § 789, stk. 3.

Retten afsagde følgende kendelse:

"Det lægges til grund, at A blev aflyttet på grundlag af en mistanke om berigelses-kriminalitet af grov beskaffenhed, jf. straffelovens § 286. Indgrebet førte imidlertid ikke til beviser for denne overtrædelse, idet A alene blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 290, stk. 1, til dels jf. § 21 og § 285, stk. 1, jf. § 276.

På denne baggrund er det betænkeligt at anvende aflytningerne af A's telefon som bevis i denne sag. Betingelserne i retsplejelovens § 789, stk. 3, for at fravige § 789, stk. 2, er derfor ikke til stede, hvorfor

Bestemmes:

Det tillades ikke anklagemyndigheden at anvende aflytninger af A's telefon som bevis i denne sag mod T."

- oo0oo -

Det fremgår af dommen afsagt 4/9 2003, at T blev frifundet i det pågældende forhold, men han blev dømt i en række andre forhold, både for hæleri og tyveri, og fik en fællesstraf på 9 måneders fængsel betinget af 90 timers samfundstjeneste.

Landsforeningens Meddelelse 64/2003

Færdselsloven - Kørsel uden kørekort - Gentagelsesvirkning - Reststraf

Færdselslovens § 56

K var tiltalt for tre kørsler uden at have generhvervet kørekort i samme måned, som hun havde fået en dom til samfundstjeneste for færdselsforseelser. Da straffniveauet var bøde, imødekom retten ikke anklagemyndighedens påstand om fængsel som fællesstraf med samfundstjenestedommen.

Retten i Nyborg SS 1.00306/2003, 6/8 2003

K på 25 år var tiltalt for tre kørsler uden at have generhvervet kørekort i oktober 2002, efter at hun forud i samme måned var idømt fængsel i 30 dage for kørsel i frakendelsestiden, betinget af samfundstjeneste i 40 timer og en tillægsbøde på kr. 6.000.

I et af de nu pådømte forhold havde hun påkørt en fodgænger i fodgængerfeltet, jfr. FL § 27, stk. 7, hvorved der skete personskade. Hun kunne ikke erkende dette forhold, men blev dømt på fodgængerens forklaring.

Anklagemyndigheden nedlagde påstand om fængsel som fællesstraf med den betingede dom og ubetinget frakendelse af førerretten.

Retten bemærkede:

"Straffen for overtrædelse af færdselslovens § 27, stk. 7 er sædvanligvis bøde. Retten anser forhold 1, 3 og 4 for trediegangskørsler uden kørekort, der efter praksis også sædvanligvis straffes med bøde. Det forhold, at overtrædelserne blev begået kort tid efter dommen af 10. oktober 2002, der for den betingede dels vedkommende vedrørte kørsel i frakendelsestiden, findes ikke at skulle bevirke, at straffen for 3 tredie-

gangskørsler uden kørekort skal udløse en fællesstraf af fængsel, og retten fastsætter straffen til bøde.

Straffen fastsættes efter færdselslovens § 117, stk. 5, jfr. § 56, stk. 1 og § 118, stk. 1 og 2, jfr. § 3, stk. 1 og § 27, stk. 7, jfr. § 118a, stk. 5 til en bøde på 20.000 kr. med en forvandlingsstraf på fængsel i 20 dage, idet fuldstændig kumulation af de sædvanlige bøder for forholdene findes uforholdsmæssig ud fra de foreliggende oplysninger om tiltaltes økonomiske forhold.

Det har sit forblivende med udsættelsen af fuldbyrdelsen af den betingede straf i henhold til dommen af 10. oktober 2002 uden vilkårsændring, jfr. straffelovens § 61, stk. 2.

Vedrørende forhold 2 bemærkes yderligere, at retten finder, at det kan lægges til grund, at oversigtsforholdene var gode og at vidnet O forsøgte at passere fodgængerfeltet i almindeligt tempo efter at have orienteret sig, og uden at der i øvrigt var noget at bebrejde hende. Retten finder derfor, at tiltalte har ført motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden, hvorved hun har forvoldt personskade.

Efter færdselslovens § 126, stk. 2, nr. 5, jfr. § 126, stk. 1, nr. 1, jfr. § 127, frakendes tiltalte herefter retten til at føre sådant køretøj i 6 måneder fra endelig dom."

- oo0oo -

K havde om sine personlige forhold iflg. retsbogen oplyst:

"Hun bestod køreprøve i november 2002. Hun blev udlært som smed den 1. november 2002 og er for tiden arbejdsløs. Hun er gravid og forventer at skulle føde omkring 1. december. Hendes samlever modtager bistandshjælp. Hun afdrager på to bøder med 100 kr. pr. måned."

Landsforeningens Meddelelse 65/2003

Narkotika - Ægtefæller - Medvirken - Politisager - Procesbevilling - Stort og småt

Lov om euforiserende stoffer § 3, straffelovens § 23, retsplejelovens § 962

En hustru var ikke ved sin blotte formodning om ægtefællens opbevaring af hash på den fælles bopæl blevet besidder af hashen, ligesom hun ikke derved fandtes at have pådraget sig ansvar for medvirken efter straffelovens § 23 for nogen andens besid-

delse af hashen. Sagen måtte til landsretten med Procesbevillingsnævnets tilladelse, for at hun kunne blive frifundet for besiddelse af de 0,83 g hash.

Ø.L. 24. afd. a.s. nr. S-1186-03, 20/8 2003

Under en ransagning på en bopæl på Christiania blev der fundet 0,83 g hash. Det var kun hustruen H, der var til stede under ransagningen. Hun nægtede at underskrive en konfiskationserklæring, da hun ikke mente, at hashen var hendes ansvar (selv om hun nok kunne have en formodning om, at der kunne være hash på bopælen).

Hun sendte, da hun modtog et anklageskrift, sin mand M i retten med en fuldmagt. Det fremgår udelukkende af retsbogen, at denne vedtog en bøde på kr. 300 med forvandlingsstraf af hæfte i 2 dage.

Efter M's forklaring for landsretten skulle han i byretten have forklaret hustruens ovenfor anførte standpunkt. Byretsdommeren udtalte (stadig i henhold til M's forklaring for landsretten), at når nu anklageskriftet var udstedt i hustruens navn, kunne det jo ikke så godt laves om, og M nægtede jo heller ikke, at der rent faktisk havde været hash på den fælles bopæl.

Hustruen ankede med Procesbevillingsnævnets tilladelse byrettens afgørelse med påstand om frifindelse. Anklagemyndigheden påstod stadfæstelse.

Ud over H og ægtefællen M afgav en politiassistent P forklaring.

Resten er citat fra landsrettens dom:

"Efter bevisførelsen lægger landsretten til grund, at H's ægtefælle, M, nogle måneder forud for den 6. juli 2002 placerede de 0,83 gram hash, som tilhørte en af hans venner, i en cigaretpakke i et skab i køkkenet på sin og H's fælles bopæl. H så, at M placerede cigaretpakken i skabet, men var ikke inddraget i beslutningen herom. Landsretten lægger efter hendes forklaring til grund, at hun havde en bestemt formodning om, at den kunne indeholde hash.

Landsretten lægger videre til grund, at H ikke har foretaget sig nogen handling vedrørende hashen, og at hun, da politiet ønskede at ransage bopælen den 6. juli 2002, påviste køkkenskabets som det sted, hvor der muligt kunne befinde sig noget ulovligt, og således ikke forsøgte at skjule den mulige tilstedeværelse af hash.

Landsretten finder, at H ved sin blotte formodning om ægtefællens opbevaring af hash på den fælles bopæl ikke selv er blevet besiddet af hashen, ligesom hun ikke

derved findes at have pådraget sig ansvar for medvirken efter straffelovens § 23 for nogen andens besiddelse af hashen.

Herefter frifindes H for den rejste tiltale."

- oo0oo -

Under sin korte - men glørværdige - karriere som suppleant i den første periode efter Procesbevillingsnævnets oprettelse, skrev redaktøren en vejledende brochure på vers. Her hidsættes en af stroferne, der kan afsynges på melodien Åh, Louise:

Hvis din sag er af de mindre,
så vil reglerne forhindre,
at du frit kan gå til højere instans.
Tvister på 10.000 kr.
er jo ikke millioner,
og vor dommere er gode her til lands!
Hvis du får en lille bøde,
vel at mærke, hvis du møde,
får du heller ikke lov at anke frit.²
Derfor skal vi bruge timer
(hvilket nok jo lidt til grin er)
på at se, om retten dig behandlet' skidt.
Når du søger, skal vi i tykke bøger
kigge på om sagen rigtig principiel er,
lede praksis op fra kvisten ned til kælder.
Hvis du spørger, så vil vi gerne hviske,
at det er lidt ressourcepild,
som godt vi ændre vil.

Landsforeningens Meddelelse 66/2003

Vidner - Frihedsberøvelse - Besøgs- og brevkontrol

Retsplejelovens § 178, § 771 og § 772

Et vidne, der var taget i forvar, fordi han ikke ville opgive de efter hans egen forklaring rette gerningsmænd til et røveri, var allerede nu strafafsoner, og anklagemyndigheden ville for at fremme talegaverne have forbud mod udgang samt besøgs- og

² RPL § 962.

brevkontrol. Det gav byretten medhold i, men landsretten fandt ikke, at der var hjemmel til at anordne besøgs- og brevkontrol.

Ø.L. 21. afd. nr. S-2772-03, 22/8 2003

Byretten havde besluttet, at vidnet V - tidligere medsigtet, nu domfældt ved retskraftig dom - som havde vægret sig ved at opgive navne på de personer, som efter hans nu afgivne forklaring var rette gerningsmænd til et røveri, skulle tages i forvar efter RPL § 178, stk. 1, nr. 5. Derved blev hans strafafsoning afbrudt.

Anklagemyndigheden bad nu om rettens afgørelse af, at V ikke måtte få udgang, og at han skulle underkastes besøgs- og brevkontrol for at opnå det med kendelsen "tilsigtede resultat".

V's advokat acquiescerede ved, at V ikke kunne få udgang, men protesterede mod brev- og besøgskontrol, idet der ikke var hjemmel hertil i retsplejeloven. Yderligere indgreb i den personlige frihed måtte kræve positiv lovhjemmel.

Om besøgs- og brevkontrollen udtalte byretten, at reglerne om anholdelse og vare-tægtsfængsling ikke kunne anvendes analogt, jfr. betænkning nr. 634/1971 p. 30 og en utrykt kendelse afsagt af Østre Landsret den 15/8 1985. Retten fortsatte:

"Tidligere har været antaget, at reglerne om forvaring af et vidne måtte svare til forvaring af en fagedrekvisitus jfr. retsplejelovens § 497 stk. 2 jfr. den tidligere § 520, hvorefter reglerne om simpelt fængsel, siden 1932 reglerne om hæfte, måtte antages gældende. Efter afskaffelse af hæftestrafpen må de almindelige regler om afsoning af fængsel som udgangspunkt være gældende for spørgsmålet. Herefter har strafafsoningen eller den forvarede ret til ukontrolleret besøg jfr. straffuldbyrdelseslovens § 51 ff. samt til brevveksling, samme lovs § 55. Institutionens leder kan dog efter et konkret skøn forbyde besøg af bestemte personer eller beslutte, at et bestemt besøg skal overvåges jfr. bekendtgørelse nr. 376 af 17. maj 2001 §§ 4 og 5, ligesom institutionen kan beslutte gennemlæsning af breve af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn jfr. b-ovens § 55 stk. 3. Disse afgørelser kan ikke indbringes for domstolene jfr. straffuldbyrdelseslovens § 112 modsætningsvis.

Det forekommer lidet hensigtsmæssigt at henskyde disse afgørelser til vedkommende fængsels eller arresthus' ledelse, når henses til forvaringens formål, gennemtvungelse af en forklaringspligt under en konkret verserende retssag. Herudover indebærer denne procedure en forringet retsbeskyttelse for den forvarede, idet en afgørelse om besøgs- og brevkontrol efter afsoningsreglerne ikke er undergivet judiciel kontrol.

Samtidig må det være utænkeligt, at der overhovedet ikke kan gælde regler om besøgs- og brevkontrol, hvorved den forvarede ville blive stillet klart bedre end både varetægtsarrestanter og strafafsonere.

Siden forvaring besluttet af retten for at fremme et processuelt formål uden om de for strafafsoning gældende hensyn, findes det rettest at udfylde lakunen ved, at ikke institutionens leder, men retten - med sædvanlig kæreadgang - efter et konkret skøn i den enkelte sag træffer bestemmelse om sådanne særlige forholdsregler til udfyldning af den besluttede frihedsberøvelse, som findes nødvendige for at sikre de ved beslutningen om forvaring tilsigtede formål.

Vidnet har oprindeligt selv nægtet sig skyldig i at have deltaget i det relevante røveri, men har herefter i udførlige forklaringer over for politiet og retten erkendt sig skyldig og navngivet nu tiltalte som medgerningsmand, hvorefter sagen for vidnets vedkommende er afgjort i medfør af retsplejelovens § 922, hvilken dom er retskraftig. Vidnet har nu som vidne under domsforhandlingen både bestridt sin egen skyld og nu tiltaltes skyld, men har udtalt at være vidende om identiteten af de rette gerningsmænd, idet han samtidig har nægtet at navngive disse, hvorefter han er taget i forvaring i medfør af retsplejelovens § 178 stk. 1 nr. 5. Nu tiltalte er fængslet under sagen, men spørgsmålet om denne fængsling er indbragt for Østre Landsret ved kæremål. Han er ikke isoleret.

Det må antages, at brev- og besøgskontrol er påkrævet for at hindre kommunikation mellem det tilbageholdte vidne og andre, både nu tiltalte og de eventuelle rette gerningsmænd, såfremt disse måtte findes, ligesom behovet må antages yderligere skærpet efter den under domsforhandlingen indtrufne nye situation.

Anklagemyndighedens påstand vil herefter være at tage til følge."

V kærede med påstand om, at den iværksatte besøgs- og brevkontrol blev ophævet.

Anklagemyndigheden påstod stadfæstelse.

Landsretten udtalte:

"Landsretten lægger vægt på, at en varetægtsfængslets adgang til brev- og besøgskontrol er nærmere reguleret i retsplejelovens § 771 og § 772. Det fremgår af disse bestemmelser bl.a., at varetægtsfængslingens øjemed og hensynet til efterforskningen kan begrunde begrænsninger i adgangen til besøg og afsendelse og modtagelse af breve. Som anført i den påkærede kendelse må det antages, at disse regler ikke kan anvendes analogt i den foreliggende situation. Landsretten finder, at den adgang, der

efter retsplejelovens § 178, stk. 1, nr. 5, består for at lade et vidne tage i forvaring, må anses for begrundet i vidnets forpligtelse til at møde for retten og der afgive forklaring, jf. retsplejelovens § 171. En begrænsning som den skete, der er begrundet i at hindre vidnets kommunikation med andre, både tiltalte og eventuelle rette gerningsmænd, findes primært at varetage sådanne hensyn, som må sidestilles med de ovennævnte hensyn. Retten finder derfor, at beslutning om brev- og besøgskontrol i den foreliggende situation kræver et sikkert hjemmelsgrundlag, som ikke ses at foreligge. Den påkærede kendelses bestemmelse om besøgs- og brevkontrol ophæves derfor.

TH I B E S T E M M E S:

Den påkærede kendelses bestemmelse om, at politiet har adgang til over for vidnet V, der er taget i forvaring, under sædvanlig domstolskontrol at iværksætte besøgs- og brevkontrol for vidnet, ophæves.

Det bemærkes, at Kriminalretten i Hillerød den 22. august 2003 til landsretten har oplyst, at der forventes afholdt retsmøde i uge 35 om anvendelse af retsplejelovens § 178, stk. 1, nr. 5, overfor vidnet V på baggrund af brev af 14. august 2003 fra Politimesteren i Hillerød i anledning af oplysninger fra vidnet."

Landsforeningens Meddelelse 67/2003

Udvisning - Ny påstand i ankeinstansen - Afvisning

Retsplejelovens § 833, § 947 og § 963

En udvisning må anses for en væsentlig og indgribende retsfølge, som tiltalte må have adgang til at opnå prøvet ved retten i to instanser. Da RPL § 963, stk. 3, jfr. § 947 sammenholdt med § 833 ikke fandtes at udgøre et tilstrækkeligt sikkert grundlag for at fravige dette, afviste landsretten en udvisningspåstand, der først fremkom i forbindelse med ankesagen.

Ø.L. 10. afd. nr. S-1021-03, 29/8 2003

To vietnamesere, bosiddende henholdsvis i Danmark og Sverige, var tiltalt for butikstyveri til en samlet værdi af 1.300 kr. Der var påstand om fængselsstraf for begge.

Den i Danmark bosiddende kvinde D, der nægtede sig skyldig, var i 2000 og 2001 tidligere dømt for tyveri, senest med en fællesstraf på 60 dage. Den svenske S var ikke tidligere straffet. Hun erkendte sig skyldig, men hævdede, at hun var alene om tyveriet.

Efter bevisførelsen blev begge fundet skyldige. D fik fængsel i 30 dage. S en betinget dom uden straffastsættelse.

D ankede med påstand om frifindelse, subsidiært formildelse. Anklagemyndigheden påstod skærpeelse.

Anklagemyndigheden ankede dommen vedr. S og påstod skærpeelse samt udvisning. S påstod formildelse, subsidiært stadfæstelse og påstod afvisning af, subsidiært frifindelse for påstanden om udvisning.

Landsretten fandt begge skyldige og udtalte herefter:

"5 voterende finder, at straffene er passende udmålt og finder ikke grundlag for at gøre straffen for tiltalte D betinget.

1 voterende finder under henvisning til forholdets karakter, at straffen for S bør forhøjes til fængsel i 30 dage.

Der gives dom efter stemmeflertallet.

Anklagemyndigheden har først under anken nedlagt påstand om udvisning af tiltalte S. Påstanden om udvisning er ikke en lovbestemt følge af domfældelsen, men beror på anklagemyndighedens påstand efter udlændingelovens § 49, bevisførelsen herom og forsvarets argumentation som forudsætning for rettens stillingtagen. En udvisning må anses for en væsentlig og indgribende retsfølge, som tiltalte må have adgang til at opnå prøvet ved retten i to instanser. Da retsplejelovens § 963, stk. 3, jf. § 947, sammenholdt med retsplejelovens § 833, ikke findes at udgøre et tilstrækkeligt sikkert grundlag for at fravige dette, afvises påstanden.

Landsretten stadfæster derfor dommen."

- oo0oo -

Forsvareren bemærker bl.a.:

"Når dommen er interessant, er det fordi, der tilsyneladende hersker en forskellig fortolkningspraksis i henholdsvis Vestre og Østre Landsret, hvor det for en gangs skyld er Østre Landsret, der giver forsvaret medhold i det i øvrigt logiske synspunkt."

- oo0oo -

Redaktøren henviser til en tidligere afgørelse i Lf.Medd. 52/2000.

Landsforeningens Meddelelse 68/2003

Salær - Rejseomkostninger

Retsplejelovens § 336 c og § 741

"Fast praksis her ved retten", at man kun beskikkede udenbys advokater med rejseforbehold, holdt ikke for en nærmere prøvelse i landsretten, der lyttede til advokatens argumenter.

Ø.L. 9. afd. kære nr. S-3181-03, 17/9 2003

T, der var sigtet for i forening med andre navngivne personer at have begået røveri af særlig farlig karakter (skarpladt oversavet jagtgevær), var fremstillet i grundlovsforhør og begærede advokat A fra København beskikket.

Efter fængslingen af T blev der forelagt ombeskikkelse til advokat A med forbehold om rejseudgifter og rejsetid, jfr. RPL § 741, stk. 1 og § 336 c, stk. 3.

Advokat A anmodede om, at rejseforbeholdet blev frafaldet, og oplyste i den forbindelse, at politiet allerede inden grundlovsforhøret havde ringet, at T udtrykkeligt ønskede hende som forsvarer. Hun havde tidligere repræsenteret ham i en ankesag, hvor straffen blev formildet. Hertil kom, at sagen nu drejede sig om en alvorlig sigtelse.

Retten afsagde herefter følgende

K E N D E L S E

"Idet det er fast praksis her ved retten, at beskikkelse af en udenbys advokat som forsvarer sker med forbehold for rejsetid og rejseudgifter, samt da det af advokaten anførte ikke kan føre til andet resultat

b e s t e m m e s:

Det af retten den 2. september 2003 i beskikkelsen af advokat A som forsvarer for T foretagne forbehold for rejseudgifter og rejsetid, jf. retsplejelovens § 271, stk. (sic) og § 336 C, stk. 3, fastholdes."

Advokat A kærede til landsretten og bemærkede bl.a.:

"Til støtte for kæremålet gøres det yderligere gældende, at meromkostningerne ved beskikkelse af en udenbys advokat fra København er beskedne, hvilket støtter, at forbeholdet skal frafalde.

Med hensyn til retspraksis henviser jeg til Vestre Landsrets kendelse U2003.1090.V, hvor beskikkelsen skete uden rejseforbehold med henvisning til sagens alvor. I den pågældende sag var det i modsætning til nærværende sag ikke oplyst, at forsvareren tidligere havde repræsenteret den sigtede.

Jeg henviser endvidere forudsætningsvis til U2001.1437.Ø, hvor forsvareren heller ikke tidligere havde repræsenteret den sigtede og til U2002.2780.Ø, hvor der ikke var et udtrykkeligt ønske om en bestemt forsvarer."

Landsretten udtalte:

"Af de grunde, som kærende har anført findes der at være tilstrækkeligt grundlag for at fravige retskredsens sædvanlige praksis om rejseforbehold, hvorfor

b e s t e m m e s:

Den påkærede kendelse ændres, således at der ikke tages forbehold for rejseudgifter."

Landsforeningens Meddelelse 69/2003

Beviser - Psykologerklæring - Domme, der ikke er retskraftige

Retsplejelovens § 877

I en voldtægtssag protesterede forsvarerne mod fremlæggelse af psykologerklæringer vedr. forurettede F, og forsvareren for A protesterede mod fremlæggelse af en tidligere dom afsagt over A, der var anket til frifindelse. Retten gav kun medhold i det sidste.

Ø.L. 1. afd. a.s. nr. S-0277-03, 25/6 2003

Forsvarerne protesterede i en sag, hvor 5 personer var tiltalt for voldtægt af F, mod at der blev fremlagt psykologerklæringer vedr. F.

Retten bemærkede, at det af bevisfortegnelsen bl.a. fremgik:

"Tekniske erklæringer med tilhørende fotomappe samt lægelige erklæringer og udtalelser, jfr. ekstrakt 3 ..."

Retten fortsatte:

"De nu omtvistede erklæringer, der alle er udfærdiget af klinisk psykolog P, og som er udfærdiget forud for byretssagen, kan ikke anses for "ensidigt indhentede".

Erklæringerne er optaget i ekstrakt III, og dokumentation af disse bilag kan herefter ikke nægtes med den begrundelse, at materialet ikke er anført på bevisfortegnelsen.

De pågældende erklæringer, der ikke indgår i bedømmelsen af de tiltaltes skyld, men som - i tilfælde af domfældelse - vil kunne belyse de følger, episoden har haft og har for F, tillades herefter undtagelsesvis dokumenteret, jf. retsplejelovens § 877, stk. 3."

Vedr. byretsdommen i en anden sag afsagt over A, bemærkede retten:

"Den dom, der den 28. januar 2003 er afsagt over tiltalte A, er efter det oplyste anket af tiltalte med påstand om frifindelse, medens anklagemyndigheden har påstået skærpeelse. Dommen er således ikke retskraftig. Allerede som følge heraf, og idet der ikke ses at foreligge særlige omstændigheder, som kunne begrunde, at dommen desuagtet blev dokumenteret, tillades dommen ikke dokumenteret."

- oo0oo -

A blev i parentes bemærket dømt, både i den ovenfor gengivne ankesag og i den anden ankesag, der blev afgjort i Vestre Landsret den 3/9 2003. I sidstnævnte sag blev 4 personer, herunder A, for bl.a. straffelovens § 216 idømt fængsel i 1½ år og en person fængsel i 1 år.

Sagen fra Vestre Landsret er ikke egnet til nærmere referat, da der var referatforbud ikke alene på den forurettedes, men også de tiltaltes forklaring.

Landsforeningens Meddelelse 70/2003

Unge lovovertrædere - Kommunens ansvar - Handleplaner

Serviceovens § 58 a

Der er stadig større politisk opmærksomhed omkring unge lovovertrædere. Nogle taler om hurtigere og mere kontant afregning, andre om at sænke aldersgrænsen for

indgreb m.v. Det er jo blevet så nemt at lave om. Det er mindre interessant at undersøge, om gældende regelsæt følges, og om de kunne bringes til at fungere tilfredsstillende.

Under hjemmesiden www.sm.dk/publikationer kan man finde en vejledning om "Indsats over for kriminelle unge, juni 2003".

Interessant for den forsvarer, der har vanskeligt ved at få kommunen i tale om en eventuel handleplan i tilfælde af betinget dom, er den sociale servicelovs § 58 a, der opregner nogle situationer, hvor der skal udarbejdes handleplaner:

- Anbringelse uden for hjemmet
- Voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet

Det fremgår af § 58 a, stk. 4, at foreløbig handleplan skal udarbejdes inden 7 dage efter, at kommunen har modtaget dokumentation fra politiet om den begåede kriminalitet (volds- eller anden alvorlig kriminalitet).

Det siges så smukt i rapporten under overskriften "Flere myndigheder":

"Den samlede indsats over for den unge kriminelle involverer foruden den unge og dennes familie flere myndigheder. Både politiet, de sociale myndigheder, skolen og kriminalforsorgen kan være involveret i den samme unge kriminelle. Det stiller krav om samarbejde og en hurtig, sammenhængende og troværdig indsats."

Konfliktråd - Afsluttende evaluering

Fra 1998 - 2002 har der været gennemført et forsøg med konfliktråd i Ringsted, Roskilde og Glostrup Politikredse. Der har været nedsat en styregruppe med diverse forskere og repræsentanter fra Justitsministeriet, anklagemyndigheden samt Det Kriminalpræventive Råd. Styregruppen har haft et konsulentfirma til at evaluere projektet i en rapport på 105 sider samt bilag. Evalueringen viser - ikke overraskende - som udgangspunkt, at mægling ved hjælp af mediationsmetoden generelt har været udbytte- rigt for såvel offer som gerningsmand.

Styregruppen anbefaler i en udtalelse fra april 2003, at ordningen gøres permanent og placeres under en central enhed, enten under Rigspolitichefen eller i Det Kriminalpræventive Råds sekretariat.

Pressenævnet, Årsberetning 2002

Ikke overraskende er det blade som Ekstrabladet, BT samt SE og HØR, der fylder i statistikken over behandlede sager, mens Danmarks Radio er så absolut førende blandt alle medier med 12 klager, hvoraf 9 dog ikke er taget til følge, side 34 f.

Årsberetningen er på 145 sider.

Pressenævnet er ligesom andre nævn udsat for at blive sagsøgt ved domstolene, hvorfor udgifter til advokatbistand figurerer prominent i nævnets regnskab side 145. Sagsøgeren havde dog ikke held med sin sag, der blev afvist, U 2003.71H.

Nævnet har været delt på afgørelse af, hvad der i årsberetningen betegnes som "somalier-sagen", hvor et flertal ville påtale, at man i forbindelse med omtale af en straffesag om to søstres vold mod en pige havde omtalt søstrenes nationalitet, jfr. side 7 f.

Årsberetningen kan fås ved henvendelse hos nævnets sekretariat, tlf. 33 15 55 64.

I øvrigt henvises til nævnets hjemmeside www.pressenaevnet.dk.

